

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. III. Quid momenti ad Pontificiam supra Reges auctoritatem elidendam sit ex hoc argumento, quòd nempe Ecclesia non possit vi & armis resistere Regibus, etiam potestate suâ abutentibus, sed teneatur ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

S. III.

Quid momenti ad Pontificiam supra Reges auctoritatem elidendam, sit ex hoc argumento, quod nempe Ecclesia non possit vi & armis resistere Regibus, etiam potestate sua abuentibus, sed teneatur eos patienter ferre?

ARGUMENTUM I.

21. Ludovicus Ellies *præf. S. 3.* argumentatur 1. Tantum abest, ut Ecclesia possit peccantes Reges regnis suis spoliare, ut econtra teneatur, eos patienter ferre, nec unquam illi liceat, quovis obtentu, vi & armis illis obistere, etiam si hæretici sint, aut impij, vel quemquam ad resistendum *directè*, vel *indirectè* sollicitare. Ad cujus probationem contendit, deservire plurima Antiqui Fœderis exempla. Sic enim Israelitæ in Ægypto Pharaoni, licet impio & tyranno semper paraerunt, nec adversus eum rebellârunt. Postquàm verò proprios Reges, aut Iudices habuerunt, licet ex ijs quamplurimi fuerint impij, & Religionis patriæ desertores, ut Achaz, & Manasses Reges Iudæ, qui templum Hierosolomitanum Idolis polluerunt, nunquam tamen quidem ad eos regno exturbandos, à sacerdotibus esse tentatum, legitur. Quin etiam, cum Iudæi sunt in servitute transacti, per Jeremiã jussit Deus, ut essent subditi Nabuchodonosori *Jerem. 27.* cujus etiam successores Regibus parauerunt. Cumque Assuerus edictum tulisset, ut Iudæi omnes necarentur, Mardocheus, & alij Iudæi ad preces & jejunium tantum confugerunt. Quod verò apud Samuelem est de jure Regis descriptum, id non resistendi obligationem importat, ut sensus sit, Regi, crudelia etiam molienti, Iudæos subditos resistere non posse: ideo enim additur, populum istis injurijs pressum, Dei opem imploraturum.

Responsio & retorsio hujus argumenti refutatoria.

22. Quomodo in primis ex hoc, quod populus Dei, legitimo Regi, Pharaoni scilicet Ægyptiaco, ac Nabuchodonosori Babylonico, imò Judaico etiam sibi legitime præstito Regi, Tyrannicum licet dominatum exercenti, non potuerit vi & armis resistere, argumentari fas est ad virgam, Regis Ecclesiæ infensissimi hostis coercitivam, Sacerdotio summo præsertim, denegandam? Veteris equidem Testamenti Sacerdotiam ex potestate Divinitus sibi constitutâ, habebat auctoritatem, in Judiciali ejus ipsam legis sensu accipi, proferendi *judicij Veritatem*, sicuti etiam leprâ infectos à consortio hominum, cum privatione civilis ad eam communionis separandi. Ex quâ proinde potestate, Azarias Summus Sacerdos Regem Oziam ex Sanctuarij sacrilegio ingressu reum, etiam *auctoritative* & expellebat, & leprâ tactum à communione quoque politicâ, atque ad eam Regiæ suæ Majestatis

administratione arcebat; uti hæc & alia in antecessentibus habentur deducta. Quæ ipsissima nihilominus sacerdotij potestas dicto modo circumscripta, protendi haud poterat ultra casus in lege Mosâica descriptos, nec adeo adversus Achaz & Manassen impios & Idololatrâs, Iudæici populi Reges, Regno exturbandos procedere attentabat. Verùm quia quofcumque Christianitatis consortes fratres, atque adeo Reges hoc caractere insignitos, si peccaverint, Christus subiecit correctoriæ & coercitivæ, Ecclesiæ virgæ, amplissimâ ad *Quodcumque super terram* Morale leuigandi, seu solvendi potestate dotata, num ex illâ Veteris sacerdotij per Divina jura coarctatâ potestate, adversus Christi expressissima verba, inferret licet Christiani summi Sacerdotij auctoritatem, æquè arctatam censendam esse?

ARGUMENTUM II.

Elliesius *cit. S. 3.* argumentatur 2. In Novo etiam Fœdere, dum Christus *Math. 22.* jubet, *quæ Cæsaris sunt Cæsari, & quæ sunt Dei, reddi Deo*, intelligi satis voluit, obedientiam deberi Regibus cum potentia conjunctam. Huc respicit Paulus *Rom. 3.* jubens, omnibus debitum, cui vectigal, reddi vectigal, moneatque eos, qui resistunt potestati, resistere Divinæ ordinationi, ac præcipiens, obedire Præpositis, non tantum propter iram, sed propter conscientiam. Illa verò subjectio, quam Christus & Apostoli docent, Imperatoribus & Regibus tunc impijs, & Idolorum cultoribus deberi, nequit in alio consistere, quàm in non obstitendi necessitate: Petro Apotolo etiam docente, obediendum esse dytcolis quoque Dominis. Quod si proinde servos, oportet, non resistere Dominis etiam iniquis & morosis, multo magis non licet obistere Regibus & Imperatoribus, licet injustus ac impijs, sed patienter illorum, non secus ac illorum, ferendæ sunt injuriæ, propter Reipublicæ tranquillitatem.

Responsio ac retorsio hujus argumenti refutatoria.

Primo. Si Cæsari jubeantur reddenda, quæ sunt Cæsaris, sive cujuscumque alterius Regis, ac Domini, quantumvis dytcoli, ita ut, quia nullus privatus altiore super ijs habeat potestatem, qualvis etiam injurias cum patientia tolerare debeat, nunquid econtra Christianos, sanctæ Ecclesiæ subiectos, æquè obstrictos dicere oportebit, ad reddendum Deo, quæ Dei sunt? Nunquid verò vicaria per Christum constituta Oecumenici Pastoris auctoritas est Dei? An non igitur ista, cum totâ suâ spherâ, per ipsum tunc quoque Christum circumscripta, est Juris Divini? Quantumvis ergo per allegatos sacræ Scripturæ textus, nefas semper fuerit, ut subditi, Christianitatis licet caractere insigniti, obisterent Regibus, seu Imperatoribus ac Dominis dytcolis, impijs & Idololatrâs: num propterea

ejus savitiam in Ecclesia esse praeter preces, lacrymas, & patientiam. Adversus Christianum etiam Imperatorem injusta tentantem, & Ecclesiae Jura invadentem, nulla praeter patientiam, arma, adhiberi oportere; nec ullo pacto resistendum esse, sapientius docet Ambrosius *ibi*. Simile docet Augustinus specialiter asseverans, nullum Christianorum per Religionem ab obedientia Regibus debitam immunem. Concilium quoque Toletanum IV. *Can. 75.* definit, nullam de causa fideles a Sacramento Regibus praestito absolvi posse. Gregorius Magnus denique *lib. 7. epist. 1. indict. 11.* ita scribit ad Sabinianum Diaconum: *Suggestas Serenissimis Dominis vestris, quod si ego servus servorum in morte Longobardorum me miscere voluissem, hodie Longobardorum gens, nec Regem, nec Duces, nec Comites haberet, atque in summa confusione esset divisa; sed quia Deum timeo, in mortem cujuslibet hominis, me miscere formido. Quantum igitur ab ista Gregorij sententia alieni fuerunt Pontifices, qui magnorum bellorum, innumerarumque caedum auctores fuerunt, cum sententia depositionis in Reges prolata, ipsorum Regna alijs, vel primo occupanti traderunt, cunctosque insuper ad bella gerenda commoverunt?*

Responsio ac retorsio hujus argumenti refutatoria.

32. **M**ulta hic in unum congesta continentur, quae ad evitandam confusionem, videntur consulto discernenda. *Primo* igitur convenio Elliesium, ut edisserat, num, quando inferius praetendit, a Francis universis in Conventu publico depositum Childericum, & ab ipsidem Solio Regio impositum fuisse Pipinum, Franci transgressi fuerint Christianae probitatis, Reges quantumvis impios & ineptos, imo perniciosos deponere verantis, antiquos mores? Oportuisset profecto, Elliesium intra suos praecisos limites tenuisse obligationes illas, quae singulos quosque privatos Christianos afficiebant ad obediendum, & non resistendum Regibus seu Imperatoribus, quamdiu manebant in statu Regiae seu Imperatoriae dignitatis. At si publica Comitiorum Francicorum auctoritas, ut Regni sui publicis necessitatibus esset provisum, jure, & absque ulla Christianae probitatis laesione, potuit deponere suum, sed ineptum, Regem Childericum, num a Christianitatis Religiosis legibus alienum erit, Reges Ecclesiae sanctae Jura ac Religionem Orthodoxam everttere conatos, ad sanctam Ecclesiae pacem, & tranquillitatem restaurandam, Solio suo deiecere per publicam super quocunque in terris morali protensam, *inde finitam* ligandi, & solvendi potestatem?
33. Pro secundo proinde Elliesius recte discernerebat inter Reges non baptizatos, erga quos nihil potestatis est sanctae Ecclesiae, & inter Reges sacri Baptismatis caractere insignitos, sed apostatas, seu haereticos. Inter prioris conditionis Reges numerandi fuerant etiam Longobardi, de quibus Gregorius Magnus scribebat, *si in eorum morte se miscere voluisset, Longo-*

bardorum gentem nec Reges, nec Duces, nec Comites ulterius habituram fuisse.

Super his igitur, ubi Christianitatis quoque characterem profiteri ceperunt, Pontificia Gregorij Magni auctoritas necquidquam Juris habebat, nisi in ordine ad id, quod *Morale* est, non vero in ordine ad *Esse Physicum* vitae humanae, ut proinde dictus Pontifex Maximus merito noluerit se immiscere morti Longobardorum. Hinc tamen regrediendo non nihil ad Imperatores ac Reges Ethnicos, iterum provoco Elliesium, ut sua Franciae Regum Christianam probitatem vindicet, respondendo ad istam quaestiuunculam; *An, si ex Regibus adhuc Ethnicis aliquando contigit, Ecclesiae Romanae Jura turbari, indeq; a Pontifice accitis Galliae Regum armis, evenit, ipsos Regno suo, seu ejus saltem parte spoliari, quo Iustitiae titulo, cum plurimorum nece, id fieri potuerit, cum tamen hujusmodi Rex Ethnicus non subgiebatur Pontificis Oeconomica potestati?* Si pari erga suos etiam sanctos Franciae Reges, Carolum praecipue Magnum, Elliesius una mecum reverentia feratur, res ista videtur ita componenda. Nempe si duae, quarum neutra est alteri subordinata, supremas potestates eatenus concurrant, ut una in alterius jura inolet, tunc isthaec potest. iusto bello hanc injuriam publicam eatenus a se propulsare, ut secundum luminis naturalis certa principia, victor possit hostem Jure suo Regio spoliare, sibi que Regni bello parti jus vindicare; uti Christianorum Regum exempla perquam frequentia ostendunt. At de fide est, Papae auctoritatem esse supremam, quae nullum in terris Superiorem valeat agnoscere. Hoc igitur fidei principium combinando cum illo luminis naturalis principio, *Theologicè* inferatur, Papam posse ad Regem etiam Ethnicum, sibi licet minime subiectum, non equidem gladio spirituali uti, imò nec materiali, quippe quem in vaginam retinere, in Petro jussum sit. Eo ipso tamen, quod intra vaginam suam contineatur, suumque adeo, Divo Bernardo animadvertente, Papa dicere queat, red dicitur hinc conseqens, posse eundem Summum Pontificem mandato suo, Regum sibi subiectorum gladium eatenus exerere, ut ad Regem etiam Ethnicum, sibi licet minime subiectum, atamen Ecclesiae publicum hostem, juriumque ejus aggressorem debellandum, auctoritate sua in subsidium accersere queat Regum Christianorum arma, illumque ab hisce devictum, spoliare Jure Regni sui, atque hoc vel sibi vindicare, vel Regibus, quorum armis vindicare sunt ex, contra Ecclesiam, ipsumque adeo Christum, ab Ethnico Rege illatae injuria.

Hinc pro tertio venit merito redarguendus Elliesius asseverans, Concilij Tridentini *sess. 14. canone 75.* definiti, quod fideles a Sacramento Regibus praestito nunquam, & nullam de causa absolvi possint. Neque enim hic Canon quidquam dicit de auctoritate Pontificia, sed de Jurisjurandi temerandi a subditis arrogata propria potestate, nec non Regis necem, Regiaeque dignitatis privationem molienti a populo iponte attentata auctoritate: cetero-

reâ fas est, hinc concludere, ipsosmet Reges Christianos, impunè oblitere potuisse Summis Pontificibus, perinde ac isti nullâ Divinitus acceptâ poterentur virgâ erga se coercitivâ? Hanc equidem præterit Adversarius, progredi ulterius non posse, nisi usque ad publicæ cum fidelibus communionis privationem? Sed nunquid hinc evincitur, publicæ Ecclesiasticæ authoritatî convenire, ut injurias sacræ præsertim publicæ Religionis, Ecclesiæque perturbativas, cum patientiâ toleret?

Pro secundo equidem scio, totam in præsentî J. deductâ, de Regibus quocumque impietatis genere oblitricis non resistendo, argumenti rationem, derivari in illud sæpe jactatum principium, quod Regia æquè, ac Pontificia potestas sit Juris Divini. Quo tamen admissio, solennis mox emergit quæstio; Vtrum in is, quæ Juris sunt Divini, non possit esse substratum quoddam materiale, ex humano seu jure, seu morali hominis operatione dependens, clavium Ecclesiæ solvendi potestati subiectum, quo sublato, per consequenti-
 25. am ac Indirectè, non equidem formaliter, sed ex parte sui materialis subtrati, corruat juris Divini obligatio, non quatenus activè quasi spectata, Divina est, sed quatenus passivè considerata, est quid humanum, vel subiectivè receptum in homine, vel Effectivè promanans ex humanâ arbitrij voluntate?

Nunquid enim, si Rex quispiam Christianus sit obnoxius peccato mortali, Jus Divinum sancit æternæ gehennæ reatum? Num verò Regem Christianum tam infelicem dixeris, ut hoc Divinum Jus respectu ipsius, ne quidem Indirectè materialiter solvi possit? Quomodo autem sit ista solutio, nisi quatenus per Ecclesiæ sanctæ Claves applicatur satisfactio Christi pro peccati reatu, seu materiali, cui superferantur Jus Divinæ vindictivæ Justitiæ: quo proinde materiali sublato, non tam in se ipso formaliter tollitur Jus Divinum, quam indirectè Materialiter, in suo substrato quasi Materiali, subque effectu justæ cateroqui vindictæ in inferno sustinendæ.

Pari proinde ratione tamen Regia potestas in se Formaliter sit Juris Divini, num dicere fas est, ipsius ad certum subiectum applicationem, vel etiam exercitium liberum, non esse aliquid Morale, consistens super terram? Quo rursusposito, num asseverare licebit, quod indefinita, quocumque Morale super terram ambiens, solvendi potestas Occumenica, Regiæ potestatis ad certum subiectum applicationem, ejusque exercitium, Morale nullo profus modo habeat sibi subordinatum seu sub-
 27. jectum?

De hac ergo potestatis Pontificiæ Occumenicæ ad Ecclesiam spectante authoritate, protertio in præsentî occurrit quæstio, num prævalere possit ad Juramenti a subditis erga Principem præstiti solutionem, per quam equidem non formaliter in se ipso Jus Divinum solvatur, sed quoad hujus substratum quasi materiale, Moralitate autem Ecclesiæ clavibus subiectâ supervellitum? Etenim vinculi illius, quod ex Juramento inducitur, radix Moralis, quæ

alia est, quàm actus humanus, ejusque moralis perseverantia, passivam in jurante importans Religionis obligationem? Nonquid verò isthæc est quid Morale, subsistens super terram? Nunquid ergo indefinita cujuscumque super terram vinculi, in actu hominis morali Occumenicæ Ecclesiasticæ potestati subiecto radicati, solvendi potestas prævalere poterit ad Juramenti Principi præstiti passivam ex Religionis obligationem eatenus solvendam, ut talis solutio, juxta Christi Domini verbum, etiam in Foro Cali, ac proinde in conscientia sit rata habenda, nec adeo tunc subditi a Juramenti Regi præstiti passivâ obligatione illâ, seu vinculo Morali, per Ecclesiæ authoritatem liberati, coarctentur ad fidelitatis homagium, ex Religionis necessitate amplius observandum, prout variè super hoc extant Canonice sanctiones.

ARGUMENTUM III.

Eliesus loco citato argumentatur 3. Ab illâ non resistendi Principibus etiam dycolis lege, non discedebant consuetudines veterum Christianorum, qui tamen Imperatores pessimi forent, & Religionis Christianæ insensissimi hostes, nunquam tamen Christiani adversus eos arma moverant, aut ipsi, qui ipsis se se opponebant, adjunxerant. Nec dicere fas est, vires tunc temporis defuisse Christianis, imò teste Tertulliano, vires illis erant tantæ, ut una nox pauculis largitatem ultionis operari potuisset, simul malo disjungi Christianis licuisset. Ideo igitur primi Christiani Reges impios & persecutores tolerarunt, quia istud suæ religionis esse, arbitrabantur, sequebanturque Christum, qui, cum posset legiones Angelorum accersere, ut defenderetur, crucem lubire maluerat. Quâ fidelium patientiâ præcipue invaluisse Religionem Christianam, animadverunt Cyrillus in lib. ad Demetr. & Augustinus de Civit. Dei lib. 22. Unde notum est illud celebre proverbium: Sanguis Martyrum semen Christianorum.

Quod si quis dicat, Ecclesiam nihil equidem potestatis habere in Reges Ethnicos nunquam baptizatos, rem verò se habere diverso modo erga eos, qui vel Christiani sunt, vel baptizati à fide defecerunt, ad hujus exceptionis infirmitatem ostendendam, disquirere nunc placeat: an quisquam in Iulianum Apostatam insurrexerit? Num Romani Pontifices quidquam adversus Constantium, Valentem, & alios Arianos Imperatores moliti fuerint? Num Reges Gothos in Italiâ regnantes, & sæpe sibi insidiantes, aut Bona Ecclesiæ invadentes, deponere tentaverint? Uno verbo, num quispiam ante Gregorium VII. aliquam sibi in temporalia Regum authoritatem asseruerit, aut in quemquam privationis Regni sententiam tulerit?

Isthæc in Reges potestate non tantum usi non fuerunt Episcopi, sed etiam declararunt, se nihil ejusmodi posse tentare; veluti Gregorius Nazianzenus Orat. 1. in Iulianum Apostatam docet, nullum aliud remedium adversus
 30. ejus

qui reflexione ad Ecclesiasticam auctoritatem habitâ, idem Concilium in proximè subsequenti- bus, pronuntiavit anathematis sententiam adversus Reges tyrannicè ac crudeliter se gerentes: claro adèò argumento, nihil equidem potestatis esse subditis adversus Regis tyrannidem castigandam, bene tamen Ecclesiasticæ auctoritati esse coercitivam erga tales virgâ: quæ in Papâ vel etiam Concilio Oecumenico ad quodcumque super terris Morale seu solvendum, seu ligandum, à Christo protenditur.

46. Quando igitur Ellicsius pro quarto disquirat, cur Pontifex non insurrexerit in Julianum Apostatam, vel Constantium, Valentem, alioque Artanos Imperatores, sive etiam Reges Gothos in Italiâ regnantes, Ecclesiæque bona invadentes, deponendos? Ad hæc oim jam respondebat Divus Thomas *alibi* allegatus, illorum temporum status non permisisse, ut Summi Pontifices vel per se, vel per cuiusvis alterius Regis subsidia, exerent gladium suæ Apostolicæ auctoritatis, quandoque etiam spirituales, multò verò minùs materiales. Summi namque Pontificatus potestas per Christi institutionem ita est constituta, ut ejus ulus non sit nisi ad ædificationem, non autem ad fatalem, à Regibus, seu Imperatoribus illis acriùs concitandis *Moraliter* certò futuram, Ecclesiæ destructionem. Et hinc gladius Ecclesiasticarû clavium intrâ Papæ vaginam meritò tenebatur tunc reconditus, nec nisi patientiæ armis, uti Patres ab Ellicsio adducti ferunt, usus fuerat, quousque benigniora succedebant tempora, quibus Summi Pontifices Ecclesiæ sanctæ propè conculsatæ infestationibus, cum boni effectûs majori securitate occurrere valebant, uti Deus nonnihil posterioribus temporibus concesserat; Childerico Franciæ Rege Pontificæ auctoritatis interventu, velut *inferius* ostendetur, in ordinem redactò, & in ejusdem Solum Regium evescò Pipino, Caroloque postea Magno in Italiâ arma sua inferente, indeque per Papam asserto Patricio Romanorum, inò ad ipsam Imperatoriam dignitatem evescò, cum Imperij Occidentalis à Græcis per Papæ supremam potestatem in Francos translatione. Quæ omnia, uti longè anteriora sunt temporibus Gregorij VII. Sic in apertum protulit Ellicsij ineptia disquirentis; *An quispiam Pontificum ante Gregorium VII. sibi in temporalia Regum auctoritatem asseruerit?* Quanquam hæc ipsissima Pontificum auctoritas super Regiam potestatem non in se ipsâ *Formaliter* spectatam, nec in ejusdem Jur quâ temporalia, sed quâ *moralitate* in regnum Cælorum ordinabili, atque adèò spiritualitate quâpiam superestita, suam solvendi potestatem protendendo, ac Jurisjurandi etiam solennem Regibus facti relaxationem in subditis faciendo, non ea, quæ Juris Divini sunt, sed horum subtratum *Materiale* solverit; uti *antecedenter* expositum cernere licet.

* * *

An Pontificæ auctoritatis supra Reges, aliquando Ecclesiæ necessitate exigente, etiam deponendos, sententia meritò arguatur Novitatis.

Ellicsius equidem in suo quarto Paragrapho 37. nititur, vim facere ex hoc, quòd Principibus in rebus Civilibus & temporalibus omnes subiecti sint. At isti effato discutiendo aptior locus reservatur in examinatione tertij per Clerum Gallicanum constituti articuli; ubi proinde studiosè expendemus illationem qualemcumque hinc fortassis intentatam de potestatis Pontificæ supra Reges protensione refellendâ. Quare, quem Ellicsius ultimum & quintum posuit Paragraphum, eidem hîc quartum locum assigno.

ARGUMENTUM I.

Ellicsius præsentis cap. 2. S. ultimo argumentum 38. tatur i. Pontificæ super Regibus deponendis potestatis sententia præcis inaudita sæculis, ubi primùm decimo Ecclesiæ sæculo in lucem prodijt, omnes novitate suâ perculit; uti testantur Otho Frisingensis in *fragmento fasciculi rerum sciendarum, & Chronic. 6. cap. 35.* Benno Cardinalis, Imperatoris Henrici IV. contra Papam Gregorium VII. partes secutus in 1. & 2. libro de Hildebrandi vitâ, Episcopi insuper & Clerici, quorum nomine conscripta fuit Apologia pro Henrico apud Adventinum *Annalium Bojorum lib. 5. fol. 179.* Waltramus Anno 1097. *Apologia pro Henrico lib. 2. cap. 14.* Sigebertus Abbas Gemblacensis in *Epist. Anno 1103. scriptâ.* Olbertus Leodiensis Episcopus in *Epistola de vitâ & obitu Henrici IV. Anno 1106. scriptâ.* Eberhardus Archiepiscopus in *oratione de Hildebrandi Antichristiano Imperio in Comitibus Ratisponensibus sub Friderico II. recitatâ.* Helmodus *Chronici Sclavonici author cap. 29.* & Albertus Stadenensis ad annum 1080. referentes Rudolphi Sueviæ Ducis in Henrici IV. locum suffecit ultima verba. Joannes Trithemius in *Chronico ad annum 1106.* Onufrius Panvinius in *vitâ Gregorij VII.* Nicolaus Trevirensis 1. contra Imper. sententiam Gregorij VII. obstupendam vocitans novitatis abusionem, ac inauditum Decretum. Venericus Vercellensis *lib. de conservandâ Ecclesiæ unitate.* Leodienses ad *Pascha lem II.* Gotofredus Viterbiensis, item *author Chronicor. ætatis 6.* Cuspinianus in *Henrico IV.* Guilielmus Molmeburienensis *lib. 3.* Anonymus *Author Apolog. pro Henrico edita ab Vrsitio.* His annumeratur Lambertus Schafnaburgensis, ac si dixisset, Henricum, postquam iniquas pacis conditiones cum Gregorio VII. iniisset, omnibus odio, & execrationi fuisse.

Ad horum universorum sententiam magis firmandam ab Ellicsio reproducitur Gregorius Magnus in præcitâ epistola ad Sabianum scribens: *In mortem cujuslibet hominis formidare se miscere.* Huc reduci potest, quod idem Ellicsius proximè præcedenti S. 4. in fine, adfert de Gregorio Magno. Nempe cum iste Pontifex accepisset